

На основу члана 32. став 1. тачка 8) Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 - др. закон, 47/18 и 111/21 – др. закон) и члана 40. став 1. тачка 62) Статута града Зајечара („Сл. лист града Зајечара“, бр. 4/2019 и 67/2021), Скупштина града Зајечара, на седници одржаној _____ 2025. године, донела је

РЕШЕЊЕ

О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О РАДУ НАРОДНОГ МУЗЕЈА "ЗАЈЕЧАР" ЗА 2024. ГОДИНУ

I

УСВАЈА СЕ Извештај о раду Народного музеја "Зајечар" за 2024. годину, који је усвојио Управни одбор Одлуком Број: 051 од 06.02.2025. године.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу града Зајечара".

I број: _____

У Зајечару, дана _____ 2025. године

СКУПШТИНА ГРАДА ЗАЈЕЧАРА

ПРЕДСЕДНИК
Стефан Занков

Образложење

Директор Народног музеја "Зајечар", доставио је захтев Број: 061 од 20.02.2025. године, ради усвајања Извештаја о раду Народног музеја "Зајечар" за 2024. годину.

Извештај о раду Народног музеја "Зајечар" за 2024. годину усвојен је на седници Управног одбора Музеја Одлуком Број: 051 од 06.02.2025. године.

Чланом 32. став 1. тачка 8) Закона о локалној самоуправи прописано је да Скупштина општине, односно града, у складу са законом оснива службе, јавна предузећа, установе и организације, утврђене статутом општине, односно града, и врши надзор над њиховим радом.

Чланом 40. став 1. тачка 62) Статута града Зајечара прописано је да Скупштина града, у складу са законом, разматра и усваја годишње извештаје о раду јавних предузећа, установа и других јавних служби чији је оснивач или већински власник Град.

Градско веће града Зајечара разматрало је Извештај о раду Народног музеја "Зајечар" за 2024. годину и утврдило да је овај Извештај сачињен и поднет у складу са прописима за обављање ове врсте делатности.

У складу са наведеним, Градско веће града Зајечара предлаже Скупштини града Зајечара да размотри и донесе Решење о усвајању Извештаја о раду Народног музеја "Зајечар" за 2024. годину.

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА ЗАЈЕЧАРА

ПРЕДСЕДНИК
Бошко Ничић

Република Србија
Град Зајечар
Народни музеј „Зајечар“
Број: 051
Датум: 06.02.2025.

На основу члана 27. Статута Народног музеја „Зајечар“, број 71 од 02.02.2023. године и члана 20 став 1. Пословника о раду Управног одбора Народног музеја „Зајечар“, број 292 од 06.07.2021. године, Управни одбор Народног музеја „Зајечар“ у Зајечару је на седници одржаној дана 06.02.2025. године донео:

ОДЛУКУ

I
УСВАЈА СЕ једногласно Извештај о раду Народног музеја „Зајечар“ за 2024. годину, у целости, и исти чини саставни део ове Одлуке.

II
Одлука ступа на снагу даном доношења.

III
Одлуку доставити оснивачу и архиви Народног музеја „Зајечар“.

Председник Управног одбора

/Бора Димитријевић/

НАРОДНИ МУЗЕЈ “ЗАЈЕЧАР”

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
НАРОДНОГ МУЗЕЈА „ЗАЈЕЧАР“
ЗА 2024.ГОДИНУ**

Поштовани,

Пред вама се налази годишњи извештај о раду Установе Народни музеј “Зајечар”, који обухвата кључне активности, постигнућа и изазове са којима смо се сусрели током протекле године. Као институција посвећена очувању, проучавању и представљању културно-историјског наслеђа, настојали смо да унапредимо наше програме, повећамо доступност збирки и развијемо сарадњу са релевантним институцијама и стручњацима.

Са поносом истичемо да смо у протеклој години добили престижну награду “Туристички цвет”, која потврђује наш допринос развоју и промоцији туризма. такође, реализовали смо значајан пројекат потпуног реновирања унутрашњости музеја, где се налази наша стална поставка. Овим подухватом унапредили смо услове за излагање и очување експоната, али и побољшали искуство наших посетилаца.

Поред ових важних достигнућа, наставили смо са организацијом изложби, едукативних програма и научних истраживања, као и са конзервацијом и рестаурацијом културних добара. Наш тим је континуирано радио на унапређењу рада музеја, користећи савремене методе у музејском менаџменту и дигитализацији садржаја.

Иако смо се суочавали са бројним изазовима захваљујући преданости запослених, подршци надлежних институција и интересовању посетилаца, успели смо да остваримо значајне резултате. Овај извештај пружа детаљан преглед нашег рада, истиче достигнућа и даје смернице за будуће планове и развој музеја.

Захваљујемо се свима који су допринели остваривању наше мисије – очувању и промоцији богатог културног наслеђа Тимочке Крајине. Радујемо се даљем раду и новим пројектима у години која је пред нама.

С поштовањем,

Вујадин Милошевић

АРХЕОЛОШКО НАЛАЗИШТЕ ФЕЛИКС РОМУЛИЈАНА

Археолошко налазиште *Феликс Ромулијана*, у току 2024. године, било је отворено за посетиоце од 01. 01. 2024. до 31. 12. 2024. године. Све време била је присутна водичка служба која је задужена за презентацију локалитета и стручна вођења. Укупан број посетилаца за протеклу годину је **27622**. Ромулијану је посетило **2945** страних посетилаца из укупно **39** земаља. Највише посетилаца долази из **Бугарске** (27,33%), **Румуније** (12,60%), **Кине** (7,44 %) и **Словеније** (6,79%).

Реализовани програми:

- 04. април – 06. мај – Изложба Олимпијског комитета Србије „Пут правих вредности“,
- 27. мај – Инфо дан у Зајечару: Креативна Европа и ЕУ могућности,
- 25. јун – Обележавање јубилеја – 40 година од открића архиволте,
- 08. јун – 08. август – Археолошко истраживање објекта источно од палате,
- 29. август – Свечано отварање 57. Зајечарске гитаријаде,
- 06. септембар – 24. Међународна филозофска школа *Felix Romuliana* (свечано отварање),
- 14. септембар – 9. фестивал хришћанске културе (промоција књиге и дневника 8. фестивала хришћанске културе),
- 15. октобар – Свечаност поводом завршетка радова на визиторском центру.

МЕСЕЦ	ГРУПНЕ	ИНДИВИДУАЛНЕ	СТРАНЦИ	ОСТАЛО	УКУПНО
јануар	81	127	89	/	297
фебруар	/	376	63	/	439
март	1888	587	161	/	2636
април	4477	719	366	/	5562
мај	5317	653	427	687	7084
јун	1507	601	352	302	2762
јул	52	798	332	57	1246
август	101	1006	358	57	1522
септембар	1184	607	460	159	2410
октобар	1841	374	130	225	2570
новембар	569	256	113	/	938
децембар	/	57	87	12	156
УКУПНО ПО МЕСЕЦИМА	17017	6161	2945	1499	
УКУПНО ЗА ГОДИНУ					27622

Водичка служба Феликс Ромулијане

НАРОДНИ МУЗЕЈ ЗАЈЕЧАР

Изложбе у музеју 2024. године

р. бр.	Назив изложбе	Датум	Број посетилаца
1.	„Како памтимо владаре“ представе Обреновића из Кабинета графике Народног музеја Србије	14.02.2024- 15.03.2024.	127
2.	„Портрети митрополита црногорско- приморских“, Весна Сушић	19.09.2024- 11.10.2024.	199
3.	"Културне руте Савета Европе у Србији	15.10.2024 15.11.2024	65
4.	"Прелази", Весна и Рајко Сушић	29.11.2024- 19.12.2024.	137

Укупан број посетилаца у Народном музеју "Зајечар", закључно са 31.12.2024.године је 5128 односно смањено се за 75.7 % у поређењу са претходном годином. Разлог смањене посете је адаптација простора постојеће сталне поставке.

Број страних посетилаца из укупно 37 земаља био је 936, што је 15,7 % мање у односу на претходну годину. Највише посетилаца је из Бугарске (13,78 %), Пољске (12,82 %) и Румуније (12,82 %).

На изложбама које су током 2024. године одржане у Народном музеју "Зајечар", било је присутно укупно 528 посетилаца.

Адријана Јовић, самостални водич у музеју

ОДЕЉЕЉЕ ЕТНОЛОГИЈЕ

(етнологија града)

- Реализован пројекат *Конзервација предмета из збирке градска ношња („либаде“)* Етнолошког одељења Народног музеја у Зајечару на основу конкурса Министарства културе Р.С. у оквиру теме: превентивна заштита, конзервација и рестаурација. Овим пројектом, обухваћено је шест женских јакни - „либадета“ - које представљају један од најпознатијих елемената српске грађанске ношње XIX и почетка XX века. који својом карактеристичном израдом и заступљеном орнаментиком представљају културно наслеђе тимочког краја.

- Збирке етнологије (града) обogaћене са 24 предмета: илустративни материјал 2; градска ношња 8; стакло 11; лични предмети 3

- Урађена III презентација *Подизање свести о значају очувања живог наслеђа Хомоља* на тему *Манифестација Хомољски мотиви 2024.* са освртом на историјат манифестације и њене улоге у очувању нкн источне Србије, у организацији Студија Антика фест, Завичајног музеја Хомоља у Жагубици, уз подршку Министарства културе и информисања РС

- Урађена III презентација *Часопис нематеријално културно наслеђе источне Србије као пример међуинституционалне сарање* поводом одржавања међународне конференције Казан култ Кладово реализоване у простору реконструисане тврђаве Фетислам, у организацији Библиотеке „Центар за културу Кладово“; у сарадњи са удружењем „Дунавфест“ и Центром за нематеријално културно наслеђе Србије при Етнографском музеју, под покровитељством Министарства културе и информисања Републике у овиру централне теме *Значај међуинституционалне и међусекторске сарадње у очувању и презентацији културног наслеђа*

- Учешће у раду стручне групе НК ИКОМ-а Србије костим (ICOM Costume Србија). Рад је подразумевао активну подршку и праћење циљева Међународног комитета за костим при ИКОМ -у (ICOM Costume) и опште одредбе ИКОМ -а и НК ИКОМ -а Србије у области очувања и заштите костима као културног наслеђа. Група је имала за циљ умрежавање музејских стручњака у Србији чији је рад везан за област костима. Позивом председнице ICOM Costume, Corinne Théraud-Cabasset, у оквиру

Годишње конференције под називом „PRINTS: From Painted Cloth to Printed Textiles“ (Женева, Пранжин, Ивердон ле Бен, Нешате и Лозана), радило се на прикупљању основних информација о музејима, збиркама и институцијама у Србији чија је делатност везана за области костима, моде и текстила, узето је учешће из домена градске ношње, збирке етнологије града.

- Учесће у раду Музејског друштва Србије, годишња конференција, на тему избора нових чланова у органима овог друштва.

- Рад на обрасцу за идентификовање елемената НКН: *свирање бушена* (општина Кучево), *слава свети Трифун* (општина Неготин), *израда старопланинског сира* (општина Књажевац), „*стругана*“ *погача* (Лепосавић, Косово и Метохија) и *сезонске сеобе стоке – издиг, здиг / бачијање* миграције сточара (општина Жагубица, Петровац на Млави, Бољевац, Бор, Мајданпек, Димитровград, Сјеница, област Жомоља, Стара планина, Шар планина, Косово и Метохија). Елемент *сезонске сеобе стоке – издиг, здиг / бачијање* уписан је на Националну листу НКН 18.10.2024. године, под редним бројем 64.

- На Унескову Репрезентативну листу нематеријалног културног наслеђа човечанства, као мултунационална номинација, уписана је трансхуманца – *сезонске миграције сточара*. На основу позива о прикључивању номинацији, Р. Србија је, као потписник Карпатске Конвенције, елемент подржала и *сезонске сеобе стоке – издиг, здиг / бачијање* уписан је у Национални регистар 18.10.2024. под редним бројем 64.

- Присуствовање обележавању десет година од уписа *породичне славе* на Унескову Репрезентативну листу нематеријалног културног наслеђа човечанства, и промоцији зборника радова посвећеном савременим истраживањима породичне славе – „Слава породице“, као и изложби о овој обичајној пракси у Етнографски музеј у Београду. На изложби је, кроз одабир предмета из збирки Музеја, фотографија из Документације Етнографског музеја и Центра за нематеријално културно наслеђе, представљен континуитет деловања на бележењу и документовању породичне славе, једног од најпрепознатљивијих елемената „живог наслеђа“ у Србији.

- Одржано предавање на тему *Културно наслеђе Зајечара* полазницима семинара из Зајечара, Књажевца и Бољевца у организацији Омладинског центра – Зајечар и фондације „Јелена Шантић“

- Сарадња (ОШ „Десанка Максимовић“ Зајечар, VI разред, наставник српског језика Стеван Јовановић, Народни музеј Зајечар, Народни музеј Чачак, Завичајни музеј Параћин (одељења етнологије)) у презентацији о очувању традиционалне културе на тему *Здравице* које представљају најстарији облик народног песништва. Потичу из човекове свакодневнице и потребе да се употпуне обичаји везани за рођење, крсно име, свадбу и сачувале су се до данашњих дана.

- Написан рад за монографију села Кривељ (општина Бор) *Традиционална култура: обичаји годишњег и животног циклуса, материјално и нематеријално културно наслеђе Кривеља*

- Написан рад за часопис Музеји број 11/2024 на тему *Колекција накита за главу или накита оглавља из збирке накита одељења Етнологије (града) Народног музеја у Зајечару.*

- Написан рад за Годишњак Музеја Крајине Неготин *Елементи нематеријалног културног наслеђа источне Србије уписани у Регистар нематеријалног културног наслеђа Републике Србије*

- Објављен Часопис *Нематеријално културно наслеђе источне Србије* (ISSN 3009-4941) уз подршку Министарства културе Републике Србије. Часопис има за циљ да се стручњацима различитих дисциплина пружи прилика да стечена знања размене и јавности предоче своја искуства и разматрања која су у вези са очувањем, промовисањем и тумачењем културног нематеријалног наслеђа. Допринос је дало осамнаест аутора из десет институција. Издавач је Народни музеј Зајечар, за издавача Вујадин Милошевић

- Објављени радови у часопису *Нематеријално културно наслеђе источне Србије* (ISSN 3009-4941): *Елементи нематеријалног културног наслеђа источне Србије, стр.40-50; Турчијски занат у Зајечару, стр.122-123*

- Написане препоруке за конкурс Министарства културе и информисања за пројекте: *Обичаји источне Србије – етнолошко и антрополошко истраживање* за Етнографски институту САНУ, научно-истраживачку институцију која за собом има дугачку традицију проучавања и презентације резултата истраживања нематеријалног културног наслеђа. Овај пројекат представља важан сегмент проучавања нематеријалног културног наслеђа, а односи се на рекогносцирање, идентификацију и

истраживање обичајних пракси источне Србије, као и на објављивање резултата истраживања у научним публикацијама; *Свирање на дудуку и дудучету у источној Србији – прилог истраживању и документовању фрулашке праксе*, пројекат коме је крајњи циљ територијално проширење о широј слици тренутног стања и ажурирање података о овом елементу који је уписан на националну листу нематеријалног културног наслеђа РС; *АСУРЦИЈСКИ ЗАНАТ – евидентирање новог елемента НКН* Овим пројектом планирано је истраживање, документовање и евидентирање новог елемента нематеријалног културног наслеђа захтева где је неопходно сагледати и етнолошку литературу како би се у изворном смислу сагледали корени и зачеци вештина овог заната. Свакако, то су Белица и Ланиште, али и други центри и значајни пунктови старих асурција, Народни музеј Чачак

Теренски рад: евидентирање празника *Задушнице (животни циклус појединца)* на старом гробљу у Зајечару и годишњих *вашара* у Зајечару. Сређена и обрађена теренска грађа; снимљени материјал архивиран.

- Добитник захвалнице за сарадњу, развој, афирмацију и очување културног наслеђа поводом Дана Етнографског музеја у Београду и 120 година од прве сталне изложбе.

музејски саветник, етнолог Сузана Антић

**Извештај о раду др Дејана Крстића,
етнолога и антрополога, музејског саветника и научног сарадника**

***Рађ у вези са збиркама предмета
и са другим музејским фондovima***

Повремени рад са предметима у етнолошким депоима Музеја у згради депоа у склопу зградс Историјског архива (физичко разврставање предмета, чишћење предмета, избор и преузимање предмета за ревизију, смештај предмета после набавке и ревизије, праћење температуре и влажности ваздуха...). Брига о стању просторија депоа.

У јесен 2024. године из сталне поставке Музеја склоњени етнографски предмети ради кречења просторија и других радова на њиховом сређивању.

Контакти са грађанима који Музеју нуде предмете на поклон или за откуп и увид у понуђене предмете – у згради Музеја и на терену.

За збирку Етнолошког одељења у Музеју примљено укупно 10 предмета, и то на име поклона.

У оквиру рада *Народни дувачки оркестри у селу Врбовцу („Ртањске искре“ 2 (2023), Бољевац: Јавна билиотека, 2024)* објављена, уз додатне податке и коментаре једна стара фотографија из фототеке Музеја, а у неколико радова и чланака објављено је више фотографија из збирке дигиталних фотографија. Један број старијих фотографија из фототеке Етнолошког одељења презентован у оквиру презентације на једном научном скупу.

Рад на обогаћивању и сређивању дигиталног дела фототеке и уопште документације (скенирање старих фотографија и докумената и снимање и разврставање теренских фото и аудио записа).

Дигитализован 41 цртеж народне архитектуре аутора Сава Марјановића (цртежи из села Вратарница, Заграђе, Мали Извор и Звездан) из збирке Етнолошког одељења Музеја.

Сређивање сакупљених етнолошких и историографских података (теренских и других) и класификовање писаних и дигиталних записа.

За библиотеку Народног музеја Зајечар, на име поклона или размене, набављене 44 јединице. Вршена редовна размена књига са Етнографским институтом Српске академије наука и уметности и Етнографским музејем у Београду, као и са другим институцијама, удружењима и појединцима у Србији.

Рад на сакупљању и систематизовању података и документације о историјату Етнолошког одељења Музеја.

Писање и објављивање

Објављени радови раније предати за штампу -3

Писани, завршени, за штампу предати и објављени радови -

Написан, завршен и за штампу предат, али још необјављен, фолклористички прилог -1

Завршено приређивање и за штампу предат, али још необјављен, разговор -1

Писани, али до краја године нису завршени радови -3

Писани, али до краја године нису завршени приређивачки текстови -2

Писани и објављени новински текстови -13

Уређена књига -1

*Сакупљање етнолошких, антрополошких,
Историографских и других података*

Сакупљање најразличитијих етнолошких, антрополошких, историографских и других података вршено је, као и претходних година, континуирано, врло учестало, у најразличитијим приликама. Многи подаци сакупљани су наменски у вези са радовима и књигама који се припремају и пишу.

Сакупљање података вршено је углавном приликом теренских истраживања, али и приликом разговора са сарадницима у канцеларији Музеја и у својој кући у Зајечару, као и приликом телефонских контаката са сарадницима.

Сакупљени су писани, звучни и визуелни подаци (фотографије), разговором са казивачима и посматрањем (са фотографисањем).

Неки подаци сакупљени у току године већ су објављени у поменутиим радовима и новинским и другим чланицима који су реализовани.

Остале активности

Континуирани контакти са колегама из стручних кругова у Србији, Бугарској и Македонији.

Био сам рецензент једног рада за Гласник Етнографског института Српске академије наука и уметности (рецензирање завршено 19. фебруара 2024, када је рецензија и послата редакцији овог часописа).

Повремена помоћ колегама који су је затражили, и то упућивањем на податке и литературу, достављањем података, достављањем литературе и стручним саветима.

Медијско презентовање етнолошког и антрополошког наслеђа: у току године учествовао сам у снимању неколико телевизијских прилога и емисија, а у овом периоду су и репризирани неки прилози и емисије који су снимани раније.

По потреби, у неколико наврата, вођење посетилаца кроз сталну поставку Музеја.

Стручно усавршавање (стицање нових знања из области музеологије, презентације културног наслеђа, етнологије, антропологије, фолклористике, етномузикологије, историје, историје уметности, археологије и других сродних наука, као и из области културног и других врста туризма):

- Редовно, континуирано, читање стручне литературе – прочитан већи број стручних чланака и књига
- Редовно праћење емисија и других визуелних прилога из области етнологије и других друштвених наука и културе
- Редовне консултације са колегама из стручних кругова
- Слушање реферата колега и учествовање у дискусијама на поменутиим научним скуповима
- Стално и активно праћење културне понуде: предавања, изложби, помоција књига и компакт-дискова, концерата, музејских поставки, археолошких локалитета, архитектонских објеката и амбијенталних целина, културно-историјских споменика – у Зајечару, источној Србији, у осталим деловима Србије, као и у иностранству где сам се у току године разним приликама нашао (Бугарска, Македонија, Грчка).
- Увид у разне приватне колекције предмета

др Дејан Крстић
етнолог и антрополог
музејски саветник
научни сарадник

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ АРХЕОЛОШКОГ ОДЕЉЕЊА

Завршен је планирани конзерваторско-рестаураторски третман фрагмената римских фресака,откривених током систематских археолошких истраживања у Ромулијани, у РЗЗСК у Београду. Фреске су пренете у Народни музеј у Зајечару, где ће бити изложене у оквиру ревидиране сталне археолошке поставке;

У оквиру обновљене сарадње са Немачким археолошким институтом из Франкфурта на Мајни (Народни музеј у Зајечару, Археолошки институт у Београду и Немачки археолошки институт из Франкфурта на Мајни), реализована су археолошка ископавања на простору североисточно од источне капије млађе фортификације Ромулијане. У складу са раније спроведеном геофизичком проспекцијом терена, сондажно су истражена два објекта: једна од кула у оквиру источне капије тзв. „северног насеља“ и рановизантијски објекат, подигнут на остацима касноантичког, позициониран југоисточно од куле, ближе Драгановом потоку и источној капији млађег утврђења Ромулијане. Током трајања археолошких истраживања, технички су снимљена оба објекта, сређена документација и исцртан покретни археолошки материјал;

Обављено је рекогносцирање терена у непосредној и широј околини манастира Лапушња (током коришћења годишњег одмора) у циљу прикупљања додатних података релевантних за боље разумевање историјског контекста настанка манастира и његове везе са другим манастирима у подножју Ртња, насталим у истим временским оквирима;

Активно учешће у раду VI Конгреса SEE Mosaics (South East Europe Mosaics), одржаног у Будимпешти од 8. до 11. октобра. На скупу је презентован рад о мозаицима Феликс Ромулијане;

Инвентарисање, реинвентарисање и дигитализација предмета из књиге инвентара - вођење документације о културним добрима у дигиталном облику у ИМУС програму;

Сарадња са колегама из другим музејских институција

Помоћ ученицима и студентима у писању семинарских, дипломских и мастер радова

Обилазак археолошких ископавања у Равни (), у циљу упознавања са најновијим резултатима истраживања и увида у откривени покретни археолошки материјал;

Одлазак у Ветерник: прецизирање изгледа витрина и постамената за изложбу „Даровали цареви – сачували богови“ (остава 99 златника – солида са Магуре);

Остали послови кустоса археолошке збирке (рад у депоу; обилазак / рекогносцирање терена на територији зајечарске општине и др.);

Написани су текстови и послате фотографије и планови за потребе израде нове виртуалне шетње кроз Ромулијану;

Написано је и објављено неколико текстова за научне публикације;

Сви остали текући послови

др Маја Живић, музејски саветник, археолог

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ОДЕЉЕЊА ИСТОРИЈЕ УМЕТНОСТИ

Изложбе:

- Учесће у организовању изложбе „Како памтимо владаре? Представе Обреновића из Кабинета графике Народног музеја у Београду“ организоване поводом Дана државности - Сретења. Аутор изложбе је Јасмина Тукић, кустоскиња Народног музеја Србије. На изложби је представљено 25 радова из Збирке цртежа и графика српских аутора 18. и 19. века из Кабинета графике Народног музеја Србије. Изложбу је свечано отворио министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Никола Селаковић (данас министар културе). Отварању су присуствовали и градоначелник Зајечара, Бошко Ничић, и владика тимочки Иларион. Народни музеј „Зајечар“ је овом приликом био један од 15 институција културе у Србији у којима су у оквиру Дана државности, отворене изложбе од националног значаја.
- Организовање ретроспективне изложбе ликовних дела Момчила Живића, уметника старије генерације, ликовног педагога у пензији. Овај аутор је публици представио дела у техници акварела и цртежа која је стварао од раних седамдесетих година прошлог века до данас. Организација изложбе је подразумевала следеће активности: разговор са аутором у атељеу, селекцију и избор радова за поставку изложбе, проставки изложбе и писање саопштења за новинаре. Изложба је отворена у Галерији Радул беговог конака 7. марта 2024. године.
- Организовање изложбе уметника млађе генерације – Јована Петровића и Љубов Горохове, студената Академије уметности из Санкт Петербурга. Ови млади аутори, инспирисани бројним путовањима по Србији представили су своју креативност и завидно техничко умеће на сликама, графикама и цртежима израђујући дела различитих тема – од пејзажа, мртвих природа и портрета до алегоријских композиција. Организација изложбе је подразумевала следеће активности: поставку изложбе, контролу техничког уређења каталога, позивница и плаката, писање саопштења за новинаре и говор на отварању. Изложба је свечано отворена у Галерији Радул беговог конака 23. августа 2024. године.
- Организовање изложбе академских уметника, сликарке Весне Сушић и Рајка Сушића. Ово двоје аутора који живе у Црној Гори су пре двадесет година били учесници Ликовне колоније „Гамзиград“, а 2012. Музеј је организовао њихову самосталну изложбу слика и скулптура. Нови опус дела ово двоје стваралаца приказан је зајечарској публици у Галерији Музеја 29. новембра 2024. године. Организација изложбе је подразумевала следеће активности: поставку изложбе, контролу техничког уређења каталога, позивница и плаката, писање саопштења за новинаре и говор на отварању.

Пројекти:

- Учесће на конкурс за финансирање (откуп) уметничких дела из области визуелних уметности које је расписало Министарство културе Републике Србије. Написан је пројекат „Финансирање уметничких дела за ликовну збирку Народног музеја “Зајечар”“: Александар Рафајловић “Сећање”, дигиталне

фотографије на алубонду, 112x100cm, 2004; Бранко Милисковић, дела из циклуса "Будућност припада њима", фотографски рад (принт, 100x80 cm) и видео рад (02'33"), 2020; Тамара Недељковић Вукша, "Primavera", комбинована техника, 200x100cm, 2020; Зоран Тешановић, Popular heroes, комбинована техника, 80x40cm, 2021; Здравко Јоксимовић, "Озбиљно?", акрилик, пертинакс, алубонд, 125x135cm, 2022.

- Учешће на Конкурсу за финансирање или суфинансирање пројеката из области ликовних, примењених, визуелних уметности, дизајна и архитектуре у Републици Србији у 2024. години ретроспективном изложбом таписерија Душанке Ботуњац под називом „Царски записи“ која би била одржана на археолошком локалитету „Феликс Ромулијана“.
- Учешће на Конкурсу из области дигитализације културног наслеђа пројектом под називом «Наслеђе за све» који подразумева набавку опреме за стварање аудио и видео садржаја са циљем унапређења музеолошког приступа и већу видљивост Народног музеја «Зајечар» и археолошког локалитета «Феликс Ромулијана» и њихову присутност у дигиталним медијима, на видео платформама и друштвеним мрежама.

Аквизиције:

- Музеј је откупио уметничко „Пејзаж“ Георгија Саркис Бека из 1927. године који је настао током уметничког боравка у Зајечару.
- Библиотека Одељења историје уметности обogaћена је са 552 публикације које су поклон Владимира Поповића.

Стручно усавршавање:

- Похађање, обука и завршетак курса „Представљање дигитализованог културног наслеђа“ који за циљ има стицање вештина које омогућавају да дигитализовано културно наслеђе буде претворено у привлачно аудио-визуелно дело погодно за онлине и телевизијске канале. Практична обука која је подразумевала процес од писања сценарија преко монтаже до пласмана се одржавала на Факултету драмских уметности у Београду. С тим у вези, Нина Погарчић је осмислила, снимила и монтирала више кратких видео форми које су презентоване на друштвеним мрежама у циљу популаризације културног наслеђа које Музеј чува али и актуелних изложби које је Музеј организовао. Након завршетка курса, добијен је сертификат.
- Стицање вишег звања у музејског делатности: Дана 28. новембра 2024. Нина Погарчић је стекла више стручно звање – музејски саветник. Тема хабилитационог рада била је „Група 72“. Кроз темељну анализу архивске грађе и уметничких дела дат је допринос не само документовању активности Групе, већ и објашњење ширег контекста у којем је деловала. Овај истраживачки напор омогућио је дубље разумевање локалне уметничке сцене и њене интеграције у

националне и међународне токове, наглашавајући значај Групе 72 као колектива који је спајао уметничке визије са друштвеном и културном стварношћу у периоду од 1972. до 1987. када је Група 72 деловала. Током овог периода расветљене су све активности групе - појединачне и групне изложбе али и друге уметничке иницијативе. Такође, расветљено је 75 биографија уметника који су током петнаестогодишњег рада Групе били њени чланови. Један од најзначајнијих доприноса Групе 72, и потоњег Друштва ликовних уметника региона Зајечар је формирање Завичајне збирке Народног музеја у Зајечару. У периоду од 1971. до 1987. године, Музеј је систематски, откупима и поклонима самих уметника, прикупљао дела чланова Групе 72, која сведоче о еволуцији њихових уметничких израза. Захваљујући овим делима, до 1987. формиран је вредан уметнички фонд од 103 дела ликовне и примењене уметности 25 аутора. Временом збирка се увећала и данас броји 624 дела 32 уметника из Тимочке Крајине, представљајући драгоцену сведочанство о богатству и разноврсности уметничког стваралаштва.

Остале активности:

- Вођење документације о културним добрима у дигиталном облику у ИМУС програму.
- Праћење садржаја везаних за музејске и галеријске активности како у земљи, тако и у свету.

Нина Погарчић, музејски саветник -историчар уметности

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ОДЕЉЕЊА ИСТОРИЈЕ

Збирка:

- Убачени подаци о 195 предмета из збирке у дигиталну базу података
- Попуњена 22 упитника о југословенском наслеђу и послата Музеју Југославије

Изложба:

- „Бољевац ка богињи Талији“ - поводом 150 година аматерског позоришта, отворена у КОЦ Бољевац 27. марта 2024. Стална поставка у холу зграде.

Објављени радови:

- *ГЕНЕРАЛ ПЕТАР МИШИЋ, ЕНИГМА СА ПОЧЕТКА XX ВЕКА*, „Светионик“, годишњак Музеја Крајине бр.1, Неготин 2024, 26-42.
- *ЗАЈЕЋАР – KUTINA: 1961-1991*, „Zbornik Moslavine“ br. XVIII, Kutina 2024,
- *СМРТ ОД ШПАНСКОГ ГРИПА У ЗАЈЕЧАРСКОМ СРЕЗУ*, XII конгрес историчара медицине, „800 година српске медицине“, 313-328
- *ПОГРАНИЧНА СЕЛА НА ДЕСНОЈ ОБАЛИ ВЕЛИКОГ ТИМОКА У XX И ПРВОЈ ЧЕТВРТИНИ XXI ВЕКА*, Демографски проблеми през. вековете – измеренија и перспективи, Сборник с доклади от Националната научна конференција с меѓународно учасће, Видин 23 и 24 ноември 2023 година, 184-201.
- *ВИДИНСКИ ЗЕТ, КМЕТ НА БЕЛГРАД: МИХАЙЛО РАТКОВИЧ (1883-1953)*, „ВИДИН“, областен вестник бр. 5, (2781), Видин, 12. фебруар 2024, стр. 5.
- *ПОРОДИЦА РАТКОВИЋ У ЗАЈЕЧАРУ ОД 1881. ДО 1920. ГОДИНЕ*, „Архивско наслеђе“ часопис за архивистику и историографију, година XVII, бр. 17, Зајечар 2023, 75-85.
- *БОЉЕВАЦ И КАВАДАРЦИ – ЧЕТИРИ ДЕЦЕНИЈЕ САРАДЊЕ (1983-2023)*, „Ртањске искре“, Годишњак Јавне библиотеке Бољевац за 2023, март 2024, 29-41.
- *ТИМОЧКИ ВОЈНИЦИ У БАЛКАНСКИМ РАТОВИМА*, Тематски зборник са научног скупа „110. година од мобилизације гвозденог пука 1912. – Српска војска у историји и традицији“, Народни музеј Топлице, Музејско друштво Србије – секција историчара, Прокупље 2023, 149-164.
- *РОЂЕНИ ЗАЈЕЧАРАЦ - ГРАДОНАЧЕЛНИК БЕОГРАДА: МИХАЙЛО РАТКОВИЋ (1883-1953)*, „Исток“ часопис за књижевност, уметност и културну баштину бр. 40, Књажевац 2024, 187-189.
- *ПЕТАР ЖИВКОВИЋ – ВРХУНАЦ И ЗАЛАЗАК КАРИЈЕРЕ*, „Баштиник“ бр. 22, Неготин 2021, 229-243.
- *Ивица Трајковић*, Музејска документација фестивала *Мокрањчеви дани*, Неготин 2024
- *У ПОТРАЗИ ЗА КОРЕНИМА – ИСТРАЖИВАЊА БОЈАНА ПАЈИЋА ИЗ АУСТРАЛИЈЕ О ПРЕЦИМА У ЈАКОВЦУ И КЊАЖЕВЦУ*, „Исток“ часопис за књижевност, уметност и културну баштину бр. 41-42, Књажевац 2024, 189-192.

Учесће на стручним скуповима:

- Конференција индустријско и техничко наслеђе / железничко наслеђе 19. и 20. септембра у организацији Завода за заштиту споменика културе Панчево. Тема: ТИМОЧКА ПРУГА, ОД ПРОЈЕКТА ЗА ИЗГРАДЊУ ДО САВРЕМЕНИХ РЕКОНСТРУКЦИЈА

- XV научно-стручни скуп историја медицине, фармације, ветерине и народна здравствена култура. Историјски архив Тимочке крајине у Зајечару, 31. октобра. Тема: ЛЕКАРИ КОЈИ СУ ЛЕЧИЛИ БОЉЕВЧАНЕ 1882-1921. ГОДИНА
- Научни скуп 190 година од оснивања епархије тимочке (1834-2024) у Зајечару, 2. новембра. Тема: ПРИЛИКЕ У ТИМОЧКОЈ КРАЈИНИ ТОКОМ 30-ИХ ГОДИНА XIX ВЕКА.

Промоције књиге:

- Јелица Илић, „Тимочка буна – култура сећања“ у издању Матичне библиотеке Светозар Марковић, Зајечар представљена је у Бољевцу 6. фебруара, у Сокобањи 1. марта и у Књажевцу 20. марта.

Текући послови:

- Сарадња са жандармеријом у Нишу око прављења сталне поставке
- Менторство Ивици Трајковић, кустосу педагогу Музеја Крајине у Неготину за звање музејског саветника
- Менторство Матији Марковићу, историчару приправнику Музеја рударства и металургије у Бору за звање кустоса историчара
- Присуствовање промоцији зборника радова са конференције у Видину, 21. марта
- Отварање изложбе “Бољевац ка богињи Талији“ у Бољевцу, 27. марта
- Предавање у бољевачком средњошколском центру поводом годишњице Тимочке буне
- Унети годишњи подаци о раду библиотеке у МБС базу
- Свакодневни рад са корисницима музеја (ученици, студенти, професори, грађани), према потреби.

Извештај о раду библиотеке

- Вођење евиденције о музејској библиотеци, убачени нови, актуелни подаци у апликацију НБС.

Нови наслови (књиге, часописи и каталози).....укупно 62

По одељењима:

- Историја7
- Етнологија.....42
- Археологија.....1
- Историја уметности.....0
- Општа библиотека.....12

По начину набавке:

- Поклони.....25
- Размена.....22
- Локални обавезни примерак.....15

историчар, музејски саветник, Јелица Илић Буричић

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ОДЕЉЕЊА ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Изложбе у галерији Музеја и Радул беговом конаку

1. 14.02.2024. “Како памтимо владаре”, изложба -музеј
2. 07.03.2024. Изложба слика Момчила Живића,- Радул бегов конак
- 3, 25.03.2024. Изложба слика Дејана Сотировића и Љиљане Станковић –Радул бегов конак
- 4, 04.04.2024. Изложба Олимпијског комитета Србије “Пут правих вредности” –Феликс Ромулијана
- 5, 20.05.2024. Хуманитарна изложба радова ученика ОШ “Љуба Нешић” у конаку, ”Поносни смо на наше великане, што нам открише тајне дуго скриване” који су настали на часовима верске наставе у ОШ “Љуба Нешић”.
- 6, 07.06.2024. Изложба слика “Сећање на будућност” Оливере Јовановић, Радул бегов конак
- 7, 09.08. 2024. Изложба локалних уметника, 20. Јубиларни ЗАЛЕТ фестивал - Радул бегов конак
- 8, 23.08.2024. “Путописи”- изложба слика Љубов Горохове и Јована Петровића - Радул бегов конак
- 9, 19.09.2024. Фестивал хришћанске културе: Изложба Весне Сушић “Портрети митополита црногорско-приморских” - музеј
- 10, 16.10.2024. Изложба слика “Ми” уметнице Дане Катић у оквиру пратећег програма 33. Фестивала “Дани Зорана Радмиловића”, Радул бегов конак

Остали догађаји:

- 21.03.2024. Светски дан поезије – Женски поетски клуб „Влат“ и Камерни хор „Лавиринг“ Музеј
- 27.03.2024. Часопис Нематеријално културно наслеђе,бр.1 год 2024. тираж 500 издавач Народни музеј Зајечар
- 27.04.2024. Поетски клуб “Влат” организује песничко вече у Радул беговом конаку, Песникиње Женског поетског клуба “Влат” угостиле су песникиње из Београда и заједнички представиле своју поезију у оквиру програма “Јефимијине везиље”. Београдске песникиње представио је песник Живко Николић а домаће ауторке Марина Милутиновић, уз клавирску пратњу Весне Обрадовић Костић.

10.05.2024. Поводом 180 година Народног музеја Србије Народно музеј "Зајечар" добио је признање за успешну сарадњу.

27.05.2024. Инфо дан у Зајечару - Инфо дан се реализује у партнерству Народног музеја у Зајечару, Деска Креативна Европа Србије и ЕУ инфо кутка у Нишу.

30.05.2024. Женски поетски клуб „Влат“ из Зајечара - промоција прве књиге поезије чланице клуба Јелене Глишић, под називом „Дневна ноћ у ноћном дану“ Радул бегов конак

25.06.2024. Обележавање 40 година од проналаска архиволте – Феликс Ромулијана

29.08.2024. На Феликс Ромулијани свечано је отворена 57. Гитариада

06.09.2024. Међународна филозофска школа “Феликс Ромулијана” –свечано отварање на Феликс Ромулијани

15.10.2024. Церемонија завршетка радова Центра за посетиоце. Центар за посетиоце – визиторски центар у оквиру локалитета Феликс Ромулијана изграђен је током пројекта „ЕУ за културно наслеђе и туризам“ који финансирају Европска унија и Влада Савезне Републике Немачке, а спроводи Немачка организација за међународну сарадњу – ГИЗ. На отварању Центра за посетиоце Феликс Ромулијана говорили су: Никола Селаковић, министар културе у Влади Републике Србије Е. Емануеле Жиофре, Шеф Делегације и амбасадор Европске уније у Србији Представник Амбасаде Немачке у Републици Србији Тања Мишчевић, министарка за европске интеграције у Влади Републике Србије.

16.10.2024. Централна манифестација “Дани европске баштине” 2024.

19.10.2024. Презентација часописа “Нематеријално културно наслеђе Источне Србије” бр.1 март 2024. –музеј

31.10.2024. Учествовање на Медитеранском сајаму археолошког туризма у граду Пестум, на југу Италије на коме је презентована Феликс Ромулијана уз помоћ савремених дигиталних технологија

29.11.2024. Прелаз - изложба слика и скулптура Весне и Рајка Сушића

За медиа клипинг је евидентирано седам прилога из електронских медија, евидентирано је тринаест чланака из локалних новена за хемеротеку. Локални портали најавили су изложбе и друге догађаје на више десетина интернет адреса. Рад у програм ИМС.

Мара Милошевић
кустос документариста

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ РАДУЛ БЕГОВОГ КОНАКА

Од 01. 01. 2024. до 04. 04. 2024. изложба фотографија: „Културно наслеђе зајечарског региона“;

14. 02. 2024. Поетско вече женског поетског друштва „Влат“;

05. 03. 2024. Изложба слика и цртежа Момчила Живића;

25. 03. 2024. Изложба слика Дејана Сотировића и Љиљане Станковић;

08. 04. 2024. Обележавање светског дана здравља у организацији Црвеног крста;

18. 04. 2024. Изложба карикатура ђака основних школа у Зајечару: „Мали Пјер“;

20. 05. 2024. Дечија изложба ликовних радова: „Поносни смо на наше великане“;

30. 05. 2024. „Песма на дар“, заједнички наступ песника и чланова удружења особа са инвалидитетом и лица са посебним потребама;

29. 05. 2024. Предавање „Медијска писменост старијих“ у организацији Црвеног крста и ФПН – а;

30. 05. 2024. Промоција књиге Јелене Глишић „Дневна ноћ у ноћном дану“;

10. 06. 2024. Изложба слика Оливера Јовановића „Сећање на будућност“;

14. 06. 2024. Црвени крст, додела награда добровољним даваоцима крви;

25. 07. 2024. Изложба радова Дејана Сотировића „Манипулација истином а можда и формом када би је било“;

09. 08. 2024. „ЗАЛЕТ“ групна изложба зајечарских аутора;

23. 08. 2024. „Путописи“, изложба слика, графика и цртежа Јована Петровића и Љубов Гороховне;

30. 09. 2024. Обележавање међународног дана старих у организацији Црвеног крста;

01. 10. 2024. Обележавање 40 година рада клуба за одрасла и стара лица „Златна јесен“;

16. 10. 2024. Изложба Данице Карић „МИ“;

25. 10. 2024. Изложба акварела „Поздрав из Зајечара“ Драгославе Гаге Петровић;

06. 11. 2024. Вече поезије НОП Словеније;

16. 11. 2024. Књижевно вече Синише Митрића;

17. 11. 2024. ТОЦ, предавање;

12. 12. 2024. Промоција дечије књиге „Песма страве и укуса“ Марије Ранђеловић“;

18. 12. 2024. Изложба Јасминс Дугић „Одјек ритуала“ Слика од фелтинга и пуствоване вуне.

Током 2024. године у Радулбеговом конаку било је 24 културних дешавања

Број посетилаца:

435 посетилаца сталне поставке на спрату, од тога 242 страних посетилаца, односно- 3126 посетилаца укупно.

Дејан Сотировић, кустос историчар уметности

Милош Јаковљевић, самостални водич

ДИРЕКТОР

M. Milošević
Вуједин Милошевић

